

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра інформатики та програмної інженерії

Звіт

з лабораторної роботи № 5 з дисципліни
«Алгоритми та структури даних-1.
Основи алгоритмізації»

«Дослідження складних циклічних
алгоритмів»

Варіант 6

Виконав студент ІП-13 Вдовиченко Станіслав Юрійович
(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірів Вечерковська Анастасія Сергіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ 20211

Лабораторна робота 5

Дослідження складних циклічних алгоритмів

• **Мета** – дослідити особливості роботи складних циклів та набути практичних навичок їх використання під час складання програмних специфікацій.

• **Постановка задачі (6 варіант)**

Дано натуральне число n . Перевірити, чи можна подати $n!$ у вигляді добутку трьох послідовних цілих чисел.

Тобто треба знайти факторіал натурального числа n за допомогою арифметичного циклу, потім дослідити чи можна подати це значення у вигляді добутку трьох послідовних цілих чисел також використовуючи арифметичний цикл.

• **Математична модель**

Змінна	Тип	Ім'я	Призначення
Число	Натуральний	number	Вхідні дані
Лічильник циклу	Натуральний	i	Ітераційна змінна
Лічильник циклу	Натуральний	n	Ітераційна змінна
Добуток	Натуральний	composition	Проміжні дані
Рівність	Логічний	definition	Проміжні дані
Факторіал	Натуральний	factorial	Вихідні дані
Множник	Натуральний	a	Вихідні дані
Множник	Натуральний	b	Вихідні дані
Множник	Натуральний	c	Вихідні дані

Розв'язання.

Програмні специфікації запишемо у псевдокоді та графічній формі у вигляді блок-схеми.

Крок 1. Визначимо основні дії.

Крок 2. Деталізуємо дію перевірки введеного числа(повинно бути >0).

Крок 3. Деталізуємо дію знаходження значення факторіала.

Крок 4. Деталізуємо знаходження добутку.

Крок 5. Деталізуємо перевірку добутку.

Факторіал знаходимо за допомогою арифметичного циклу.

Для цього застосуємо цикл з параметром, де:

- $i := \text{number}$; (початкове значення ітераційної змінної, змінну `number` задаємо вручну).
- $i > 0$; (умова повторення, поки більше нуля)
- $i--$; (крок циклу, -1)

Для знаходження добутку також застосуємо цикл з параметром, де

- $n := 1$; (початкове значення ітераційної змінної).
- $n \leq \text{factorial}$; (умова повторення, поки змінна `n` не більша за змінну `factorial`).
- $n++$; (крок циклу, 1).

Також перед знаходженням добутку задаємо значення ($a:=b:=c:=1$) трьох змінних (множників), які ймовірно будуть послідовними натуральними числами.

При кожній ітерації циклу перезадано значення множників (`a,b,c`) таким чином:

`c := b;`

`b := a;`

`a := n;`

Тобто числа будуть послідовно збільшуватись на 1 (так як `n` збільшується на 1 з кожною ітерацією).

Потім перевіряємо добуток (`composition`):

`composition := a*b*c;`

І якщо добуток (`composition`) буде дорівнювати значенню факторіала (`factorial`), то виходимо з циклу і виводимо значення добутку.

Якщо ж добуток так і не буде дорівнювати значенню факторіала, то виходимо з циклу дивлячись на умову повторення.

- **Псевдокод**

Крок 1.

Початок

Введення даних

Декларування змінних

Перевірка введеного значення

Знаходження значення факторіала

Знаходження добутку

Перевірка значення добутку

Виведення даних

Кінець

Крок 2.

Початок

Введення number;

factorial := 1, definition := false, a := b := c := 1;

Перевірка введеного значення

Знаходження значення факторіала

Знаходження добутку

Перевірка значення добутку

Виведення даних

Кінець

Крок 3.

Початок

Введення number;

factorial := 1, definition := false, a := b := c := 1;

якщо (number <= 0)

то

вивід “Значення задано невірно”

все якщо

інакше

Знаходження значення факторіала

Знаходження добутку

Перевірка значення добутку

все інакше

Виведення даних

Кінець

Крок 4.

Початок

Введення number;

factorial := 1, definition := false, a := b := c := 1;

якщо (number <= 0)

то

вивід “Значення задано невірно”

все якщо

інакше

для i від number до 0 з кроком -1 повторити

factorial = factorial*i;

все повторити

Знаходження добутку

Перевірка значення добутку

все інакше

Виведення даних

Кінець

Крок 5.

Початок

Введення number;

factorial := 1, definition := false, a := b := c := 1;

якщо (number <= 0)

то

вивід “Значення задано невірно”

все якщо

інакше

для i від number до 0 з кроком -1 повторити

factorial = factorial*i;

все повторити

для n від 1 до factorial з кроком 1 повторити

c := b;

b := a;

a := n;

composition := a*b*c;

Перевірка значення добутку

все повторити

все інакше

Виведення даних

Кінець

Крок 6.

Початок

Введення number;

factorial := 1, definition := false, a := b := c := 1;

якщо (number <= 0)

то

вивід “Значення задано невірно”

все якщо

інакше

для i від number до 0 з кроком -1 повторити

factorial = factorial*i;

все повторити

для n від 1 до factorial з кроком 1 повторити

c := b;

b := a;

a := n;

composition := a*b*c;

якщо (composition == factorial)

definition := true;

break;

все якщо

все повторити

все інакше

Виведення даних

Кінець

Крок 7.

Початок

Введення number;

factorial := 1, definition := false, a := b := c := 1;

якщо (number <= 0)

то

вивід “Значення задано невірно”

все якщо

інакше

для i від number до 0 з кроком -1 повторити

factorial = factorial*i;

все повторити

для n від 1 до factorial з кроком 1 повторити

c := b;

b := a;

a := n;

composition := a*b*c;

якщо (composition == factorial)

definition := true;

break;

все якщо

все повторити

все інакше

Виведення factorial;

якщо (definition == true)

Виведення a,b,c

все якщо

інакше

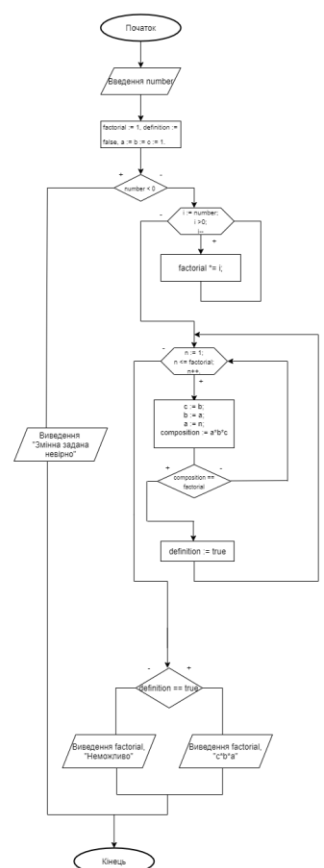
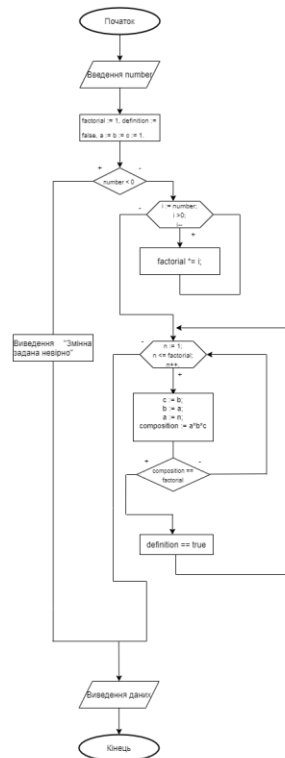
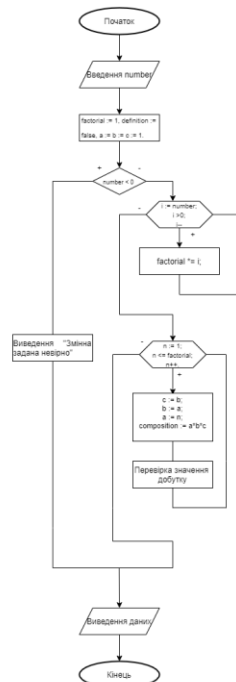
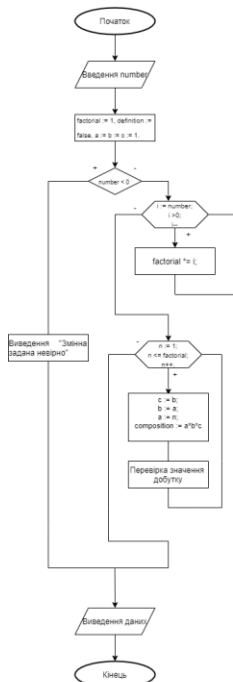
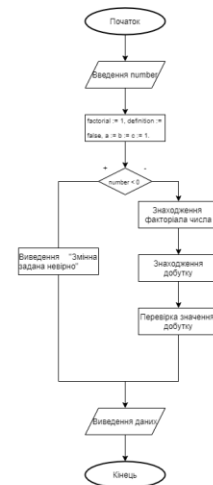
Виведення “Неможливо розкласти”

все інакше

Кінець

• Блок-схема

- Випробування алгоритму

Блок	Дія
	Початок
1	Введення $\text{number} := 4$
2	$4 > 0$
3	$(i := 4; 4 > 0; 4-1) \text{ factorial} := 1*4=4;$
4	$(i := 3; 3 > 0; 3-1) \text{ factorial} := 4*3=12;$
5	$(i := 2; 2 > 0; 2-1) \text{ factorial} := 12*2=24;$
6	$(i := 1; 1 > 0; 1-1) \text{ factorial} := 24*1=24;$
7	$(0 = 0)$
8	$(n := 1; 1 < 24; 1+1)$ $c := 1, b:=1 ; a := 1$ $\text{composition} := 1*1*1=1;$ $1 != 24;$
9	$(n := 2; 2 < 24; 2+1)$ $c := 1, b:=1 ; a := 2;$ $\text{composition} := 1*1*2=2;$ $2 != 24;$
10	$(n := 2; 2 < 24; 2+1)$ $c := 1, b:=1 ; a := 2;$ $\text{composition} := 1*1*2=2;$ $2 != 24;$
11	$(n := 3; 3 < 24; 3+1)$ $c := 1, b:=2 ; a := 3;$ $\text{composition} := 1*2*3=6;$ $6 != 24;$
12	$(n := 4; 4 < 24; 4+1)$ $c := 2, b:=4 ; a := 4;$ $\text{composition} := 2*3*4=24;$ $24 == 24;$ $\text{definition} = \text{true};$ $\text{break};$
13	Виведення factorial
14	$\text{definition} == \text{true}$ Виведення a,b,c
	Кінець

- **Висновок**

Під час виконання лабораторної роботи я дослідив особливості роботи складних циклів та набув практичних навичок їх використання під час складання програмних специфікацій. Розв'язав поставлену задачу за допомогою складних циклів. Розробив псевдокод, блок-схему, протестував алгоритм.